

SAMLENOTAT

Klima- Energi- og
Bygningsministeriet

Rådsmøde (miljø) den 19. december 2011

8. Klimaforandringer: Afrapportering fra COP17 og CMP7 (Durban fra den 28. november til den 9. december 2011)

- *Udveksling af synspunkter*

s. 2

8. Klimaforandringer: Afrapportering fra COP17 og CMP7 (Durban fra den 28. november til den 9. december 2011).

- Udveksling af synspunkter

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Det polske formandskab har sat klimaforandringerne på dagsordenen for miljøministrenes rådsmøde den 19. december 2011. Der er lagt op til udveksling af synspunkter, som forventes at fokusere på resultaterne fra FNs klimakonference (COP17) i Durban.

COP17 i Durban, Sydafrika endte med en nogenlunde klimaaftale, jf. de på forhånd beherskede forventninger. Aftalen kom i hus efter et relativt dramatisk slutforløb natten mellem lørdag og søndag den 10.-11. december 2011, hvor flere toneangivende lande signalerede undervejs, at UNFCCC-processen i fravær af en aftale ville befinde sig tæt på afgrunden.

Aftalen i Durban består af 4 hovedelementer: (1) Accept af en langsigtet aftaleramme for alle lande med bindende reduktionsmål – modsat de nuværende ikke-bindende reduktionstilsagn (pledges) - til færdigforhandling i 2015 og implementering fra 2020 samt iværksættelse af et arbejdsprogram på kort sigt til øgning af den globale reduktionsindsats ("Durban Platform for Enhanced Action"); (2) En forsikring fra EU (og evt. visse andre ilande) af, at man på COP18 tager sidste skridt mod en ny forpligtelsesperiode under Kyotoprotokollen evt. fulgt op af national ratifikation; (3) Oprettelse af den Grønne Fond til klimafinansiering med iværksættelse i 2012 (hovedsæde, placering, sekretariat etc. og muligvis indledende støtteudbetaling); samt 4) Udmøntning af Cancunaftalen på en række punkter, herunder oprettelse af nye klimaorganer og større klarhed over forskellige regelsæt, men dog med en lang række procesrelaterede opfølgningsskridt i form af arbejdsprogrammer, workshops mv. frem for egentlige substansløsninger nu og her, og hvor f.eks. MRV- og reduktionsemnerne kom ud med et beskedent resultat.

Hermed er der dels lagt op til større klarhed på den længere bane over fremtidens globale ramme for landes reduktionsindsatser – og med større afspejling af nutidens økonomiske og politiske virkelighed, hvor de store udlederlande alle skal bidrage med mere – dels lagt op til på kort sigt at oprette en række organer mv. som en integreret del af fremtidens klimaarkitektur. Med Durban-aftalen næres derfor forhåbning om et tiltrængt skift i fokus i UNFCCC-arbejdet de kommende 2-3 år hen mod større faglighed og udmøntning/forvaltning i praksis.

Dog er der et par undtagelser til nævnte forvaltningsfokus i 2012, heriblandt forhandlingerne om mandat til nævnte fremtidige klimaaftale (ad punkt 1 ovenfor), der kan blive svære, ligesom håndteringen af overskydende landekvoter under Kyotoprotokollen (de såkaldte AAU'er) kan vise sig vanskelig, i hvert fald hvad angår drøftelserne internt i EU (med Durban-aftalen skød man AAU-spørgsmålet til hjørne). Hvad angår nævnte mandat, står det klart, at denne proces næppe vil være tilstrækkelig til at overholde 2 graders målsætningen – allerede af den grund, at aftalen først vil skulle implementeres fra 2020. Af samme årsag vedtog man i Durban efter krav fra især EU og østatsammenslutningen (AOSIS) at udarbejde et arbejdsprogram for reduktionsområdet på kortere

sigt. Det vil især være her, at UNFCCC-arbejdet kan bidrage til den globale reduktionsindsats – ved siden af arbejdet med at gennemføre de tilsagn (pledges), som blev givet efter COP15 og gentaget med Cancunaftalen sidste år.

Samlet synes der med COP17's slutprodukt at være lagt op til et dansk EU-formandskab i første halvår af 2012 med en stor "implementeringsdagsorden" i UNFCCC-arbejdet i form af EU-submissions og analyser på en lang række detailspørgsmål tilsat håndtering af enkelte større politiske spørgsmål.

2. Baggrund

Det polske formandskab har sat klimaforandringerne på dagsordenen for miljøministrenes rådsmøde den 19. december 2011. Der er lagt op til udveksling af synspunkter, som forventes at fokusere på resultaterne fra FN's klimakonference (COP17) i Durban, Sydafrika, som blev afholdt fra den 28. november til den 9. december 2011.

Aftalen i Durban består af 4 hovedelementer:

1. Accept af en langsigtet aftaleramme for alle lande med bindende reduktionsmål – modsat de nuværende ikke-bindende reduktionstilsagn (pledges) - til færdigforhandling i 2015 og implementering fra 2020 samt iværksættelse af et arbejdsprogram på kort sigt til øgning af den globale reduktionsindsats ("Durban Platform for Enhanced Action");
2. En forsikring fra EU (og evt. visse andre ilande) af, at man på COP18 tager sidste skridt mod en ny forpligtelsesperiode under Kyotoprotokollen evt. fulgt op af national ratifikation;
3. Oprettelse af den Grønne Fond til klimafinansiering med iværksættelse i 2012 (hovedsæde, placering, sekretariat etc. og muligvis indledende støtteudbetaling); samt
4. Udmøntning af Cancunaftalen på en række punkter, herunder oprettelse af nye klimaorganer og større klarhed over forskellige regelsæt, men dog med en lang række procesrelaterede opfølgningsskridt i form af arbejdsprogrammer, workshops mv. frem for egentlige substansløsninger nu og her, og hvor f.eks. MRV- og reduktionsemnerne kom ud med et beskedent resultat.

Hermed er der dels lagt op til større klarhed på den længere bane over fremtidens globale ramme for landes reduktionsindsatser – og med større afspejling af nutidens økonomiske og politiske virkelighed, hvor de store udlederlande alle skal bidrage med mere – dels lagt op til på kort sigt at oprette en række organer mv. som en integreret del af fremtidens klimaarkitektur. Med Durban-aftalen næres derfor forhåbning om et tiltrængt skift i fokus i UNFCCC-arbejdet de kommende 2-3 år hen mod større faglighed og udmøntning/forvaltning i praksis.

3. Formål og indhold

Da rådsmødet den 19. december afholdes en uge efter FN's klimakonference, er det en oplagt mulighed for formandskabet til at afrapportere til EU-kredsen om konferencens resultat og om konferencens forløb set fra et EU synspunkt. Det må forventes, at det først og fremmest er formandskabet, der afrapporterer og analyserer konferencens resultater, men at også Kommissionen vil redegøre for sine indtryk fra konferencen.

Der forventes lagt op til en udveksling af synspunkter blandt medlemsstaterne om konferencens resultater og konsekvenserne for EU. Meldingerne på rådsmødet vil give en retning for arbejdet i EU de næste 6-12 måneder og dermed også være et væsentligt afsæt for arbejdet under det indkommende danske EU-formandskab.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ingen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Punktet vil ikke have retsvirkning i forhold til dansk lov. Det kan ikke forudses på nuværende tidspunkt, om konferencens resultater vil blive udmøntet på en måde, der nødvendiggør tilpasning i dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Afrapporteringen fra klimakonferencen har ikke i sig selv konsekvenser for statsfinanserne. Etablering af den grønne fond må dog forventes at have statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Disse konsekvenser vil i givet fald blive beskrevet i forbindelse med konkrete initiativer og retsakter.

8. Høring

En første udgave af samlenotatet blev sendt i høring hos en bred kreds af organisationer og interessenter i klima- og energipolitisk specialudvalg den 6. december med frist 8. december 2011. Af høringen fremgik, at høringssvar også ville blive indarbejdet i et eventuelt opdateret samlenotat, skulle et sådan blive udarbejdet umiddelbart efter afslutningen af COP17.

Af de substantielle høringssvar, der er indkommet, nævner Dansk Energi, at de finder det helt afgørende for den grønne omstilling af energisystemet, at der tænkes europæisk. Dansk Energi støtter, at resultaterne af COP17 omsættes til handling så hurtigt som muligt, hvilket også bør være tilfældet i det omfang, at der ikke kommer nævneværdige politiske resultater ud af COP17. Derfor ønsker Dansk Energi, at regeringen bruger udfaldet af forhandlingerne under COP17 som anledning til aktivt at fremme regeringens egne politiske mål om at understøtte EU's klima-politiske flagskib – ETS, således at prisen på CO2 udledninger igen kan blive en relevant faktor for investeringer i omstillingen af energisektoren i Europa. Helt konkret bør regeringen arbejde aktivt for at sikre, at EU øger CO2 målet til 30% i 2020 ubetinget af en evt. international klimaaftale. Alternativt bør regeringen fremme en *set aside* af CO2 kvoter som led i forhandlingerne af energieffektivitetsdirektivet.

WWF finder det afgørende, at der blandt EU-landene bliver en strategisk diskussion af, hvordan man driver de internationale klimaforhandlinger videre, set i lyset af Obama-regeringens yderst begrænsede muligheder for at bidrage konstruktivt. WWF mener, at Danmark bør rejse diskussionen.

9. Forhandlingsituationen

Der foreligger endnu ikke information om andre landes holdninger.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det positivt, at der umiddelbart efter afslutningen af klimakonferencen sker en opsamling af resultater og indtryk i EU kredsen.

I lyset af de på forhånd forholdsvis beherskede forventninger finder regeringen, at COP17 endte med en nogenlunde klimaaftale. Aftalen kom i hus efter et relativt dramatisk slutførelse mellem lørdag og søndag den 10.-11. december 2011, hvor flere toneangivende lande undervejs signalerede, at UNFCCC-processen i fravær af en aftale ville befinde sig tæt på afgrunden.

COP17 viste til gengæld et EU som klimakonferencens helt centrale aktør. Det skyldtes dels, at EU med sin betingede position på Kyotospørgsmålet fik mulighed for i betydeligt omfang at diktere ”modydelsen” i form af ovennævnte mandatramme, dels at EU – og her med Danmark som den absolut drivende kraft – op til og under klimakonferencen fik skabt en stærk og klar alliance mellem EU og to toneangivende ulandsgrupperinger, hhv. gruppen af fattigste ulande (LDC’erne) og de mindre østater (AOSIS). Det ændrede forhandlingsdynamikken på konferencen markant, idet EU sammen med LDC’erne og AOSIS i slutfasen kunne mønstre over 100 lande, der satte de store udlederlande under pres – ikke mindst i offentligheden – ligesom det endeligt og tydeligt fik gjort op med myten om, at UNFCCC handler om positionering af ilande mod ulande.

Herudover kan der også være tilfredshed med etableringen af bl.a. den Grønne Fond, der skal hjælpe de fattige ulande med den grønne omstilling af deres økonomier og tilpasning til de globale klimaforandringer. Danmark har spillet en aktiv rolle i oprettelsen af Fonden, både i den såkaldte overgangskomiteé, der i løbet af 2011 har udarbejdet forslag til fondens design, men også i slutfasen under COP17, hvor Danmark sammen med Tyskland var de to første lande til at give tilsagn om finansiering til fonden. I det kommende år vil det være vigtigt at få andre lande til også at give tilsagn om finansiering, så fonden bliver kapitaliseret, og ikke ender som ”en tom skal”, som mange ulande frygter. DK vil i en EU-sammenhæng opfordre øvrige medlemsstater til at bidrage med finansiering til den grønne fond.

Udfordringerne i 2012 – herunder under dansk formandskab. bliver forhandlingerne om et mandat til den nævnte fremtidige klimaaftale, der kan blive svære, ligesom håndteringen af overskydende landekvoter under Kyotoprotokollen (de såkaldte AAU’er) kan vise sig vanskelig, i hvert fald hvad angår drøftelserne internt i EU (med Durban-aftalen skød man AAU-spørgsmålet til hjørne).

Herudover står det klart, at processen i forhold til nævnte mandat næppe vil være tilstrækkelig til at overholde 2 graders målsætningen – allerede af den grund, at aftalen først vil skulle implementeres fra 2020. Af samme årsag vedtog man i Durban efter krav fra især EU og øststatsammenslutningen (AOSIS) at udarbejde et arbejdsprogram for reduktionsområdet på kortere sigt. Det vil især være her, at UNFCCC-arbejdet kan bidrage til den globale reduktionsindsats – ved siden af arbejdet med at gennemføre de tilsagn (pledges), som blev givet efter COP15 og gentaget med Cancunaftalen sidste år.

En foreløbig vurdering af COP17’s slutprodukt viser, at der synes at være lagt op til et dansk EU-formandskab i første halvår af 2012 med en stor ”implementeringsdagsorden” i UNFCCC-arbejdet i form af EU-submissions og analyser på en lang række detailspørgsmål tilsat håndtering af enkelte større politiske spørgsmål. De kommende uger vil blive brugt på at få skabt et nærmere overblik

over de største udeståender og dermed hvilke præcise prioriteringer, der bliver mest centrale for det danske EU-formandskab.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.